ROMÁNSKÉ MALÍŘSTVÍ

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Karel Švuger

DVK/ 2. ročník

Květen 2012

Obrazová dokumentace, šíření křesťanských idejí obrazem

VY_32_INOVACE_DVK21/13

o románském malířství platí totéž, co **charakterizuje umění tohoto období vůbec**
také malířství **nemá bezprostřední vztah** ke skutečnosti, přírodě, života, jež není zdrojem tvořivé inspirace
usiluje o výraz představ v rámci daných **obrazových formulí, typů a motivů**
také malířství sloužilo církvi a **propagovalo náboženskou ideologii**:

v nástěnné malbě
deskové malbě
knižní malbě
malbě na skle

Itálie

o italském malířství se tradovalo, že **podléhalo pouze byzantským vlivům**

to zejména z důvodu, že v muzeích je uloženo mnoho ikon **malovaných v Konstantinopolu** nebo **vytvořených místními umělci podle byzantských vzorů**

nacházejí se ovšem i díla velmi výrazného **staroitalského charakteru** pod vlivem **raně křesťanského umění**, který se udržel do renesance

zejména u fresek je **patrná nezávislost** na pravidlech byzantské malby

vedle benediktinské školy získává na významu také **salernská škola**

Madona s Ježíšem

Berlinghiero Berlinghieri

Ukřižování

Berlinghiero Berlinghieri

sv. František

Bonaventura Berlinghieri

Francie

Malby v kapli převorství v Berzé-la-Ville

- tyto malby jsou dokladem, podle něhož si můžeme učinit představu o clunyjském malířství
- zvláštním technika clunyjských maleb, která záležela v postupném nanášení několika vrstev barvy a jíž tu bylo využito k neobyčejně silnému uměleckému účinku
- kaple byla postavena těsně po smrti sv. Huga (asi 1109)
- na reprodukci je výjev *Umučení sv. Vavřince*

sv. Vavřinec

- *křesťanský mučedník španělského původu, jenž zemřel v Římě roku 258 n.l.*
- *papež Sixstus II. jej ustanovil* ***arcijáhnem*** *a mučednickou smrt podstoupil krátce po papežově popravě*
- *podle tradice mu uvězněný papež nařídil,* ***aby rozdal chudým církevní poklady****, sotva tak učinil, přikázal mu římský prefekt, aby mu je vydal*
- *Vavřinec tedy shromáždil chudé a nemocné, ukázal mu je a pravil:* ***„Zde jsou poklady církve“***
- *za to byl odsouzen k opékání na roštu. Snášel muka s klidem a pouze poznamenal:* ***„Jedna strana je již opečena, nyní obrať a opeč na druhé“***

- **malba na skle** se uplatňovala na velkých chrámových oknech, a to už v 9. století

  – **katedrála v Remeši** (Saint-Rémy)

- nejprve se zasklívalo **do dřevěné kostry** a není přesně známo, kdy se ke spojování začalo používat olova
- dřevěné kostry se používalo ještě v **10. století** např.:

  – **kostel Chateau-Landon**

- z poloviny 12. století známe vitráže z **opatského chrámu v Saint – Denis** (opat Suger)
- **další příklady** malby na skle známe:

  – **Sens, Chartres, Angers, Poitiers, Le Mans**

- **knižní malba** začala v románském období ve Francii **zaostávat,** důvodem byl **pokles zájmu o knihy**, který v karolínské době byl značně rozšířen

Kniha testamentů

(španělská provenience)

- kniha vzniklá kolem roku 1125 a je nazývaná též Gotická kniha, je nejstarším diplomatickým kodexem Západu
- obsahuje kopie donačních dokumentů a privilegií udělených katedrále v Oviedu mezi 9. – 12. stoletím
- vše v této knize slouží k výzdobě, dokonce i zlaté a stříbrné zápisy nebo zápisy odvážnými červenými, zelenými nebo hnědofialovými inkousty
- z maleb promlouvá umírněná fantazie a záměrná idealizace, reprodukovaná strana znázorňuje Ordóña při odevzdání testamentu

ZDROJE:

BAUER, Alois. *Dějiny výtvarného umění*. 1. vyd. Olomouc: Rubico, 1998, 287 p. ISBN 80-858-3925-3.

CHÂTELET, Albert a Bernard Philippe GROSLIER. *Světové dějiny umění: malířství, sochařství, architektura, užité umění*. České vyd. 2., upr.,. Praha: Ottovo nakladatelství v divizi Cesty, 2004, 784 s. ISBN 80-718-1936-0.

MRÁZ, Bohumír a Odborná spolupráce Marie ČERNÁ. *Dějiny výtvarné kultury*. 4. vyd., V Idea servis 3. vyd. Praha: Idea servis, 2002, 287 p. ISBN 80-859-7039-2.

Internetové zdroje:

http://cs.wikipedia.org
http://www.artmuseum.cz
http://historika.fabulator.cz
http://www.umeni.euweb.cz
http://www.dejinyumeni.czweb.org
http://www.pruvodce.com/romanskypalac/